

Veronika Vojtechovská

Črepiny hluchoty

Ilustrovala Kateřina Holubová

Bratislava 2018

Veronika Vojtechovská

Črepiny hluchoty

Ilustrovala Kateřina Holubová

Bratislava 2018

Črepiny hluchoty

Mgr. Veronika Vojtechovská

Copyright © 2018 Mgr. Veronika Vojtechovská. Prvé vydanie

Jazyková korektúra: Mgr. Marika Arvensisová

Ilustrácia: Kateřina Holubová

Návrh obálky: Mgr. Veronika Vojtechovská

Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť publikovaná a šírená žiadnym spôsobom a v žiadnej podobe bez písomného súhlasu autorky.

ISBN 978-80-969695-6-2

**Z času na čas
vydajte sa každý z vás
na cestu plnú života črepín,
na cestu do ticha hlbín.**

OBSAH

ÚVOD

Prvá časť:

KRÁSA TICHÉHO SVETA

PSÍČEK, NÁŠ ZVONČEK

ZBLÚDILÉ OVEČKY

BALÓNIKOVÁ HUDBA

DOMOV, SLADKÝ DOMOV

PREČO SA ZDRAVÍME?

ŽIVOT NA BATERKÁCH

NEPOČUJÚCI ŠOFÉR? NEMOŽNÉ...

OČI NADOVŠETKO

VO VLAKU

DOBA SA MENÍ

TELEVÍZOR AKO KULISA

POSUNKOVÝ JAZYK VO SVETE

KTO JE NENORMÁLNY?

ŠPORTOVÝ ZÁPAS

POSUNKOVÝ JAZYK NA DIAĽKU

DVA AUTOBUSY

SPOLUŽIAK AKO SPROSTREDKUJÚCI TLMOČNÍK

Druhá časť:

NIEKEDY STAČÍ MÁLO

PRÍČINA SMRTI: HLUCHOTA

POTTEROVE OKULIARE

ÚČELOVÉ CVIČENIE

PUKAJÚ PUKANCE?

NEVIDÍŠ ALEBO NEPOČUJEŠ?

NEVYCHOVANEC NA ULICI

TLMOČNÍK CEZ TELEFÓN

POKAZENÝ VÝŤAH

TREBA HOVORIŤ POMALY, ALE NAOZAJ PO-MA-LY

ROBÍ ÚRAD Z NEPOČUJÚCICH NESCHOPNÝCH?

POZNÁVACÍ ZÁJAZD BEZ POZNÁVANIA

CUDZINKA VO VLASTNEJ KRAJINE

NIE JE SVETLO AKO SVETLO

SI NEPOČUJÚCI, ALEBO LEN NEPOČUJEŠ?

POSUNKOVÝ JAZYK NA ÚRADE

VO VÝŤAHU

NEPOČUJÚCI NA NÁKUPE

VŠETCI DO JEDNÉHO VRECA

MÚZEUM BEZ BARIÉR

Tretia časť: ŽIVOT PLNÝ NEČAKANÝCH MOMENTOV

KRIK A TICHŮ

GÁGAL GUNÁR NA DVORE

PIŤ SLAMKOU SA NEPATRÍ

ZÁCHOD

POSUNKOVÝ JAZYK JE NEBEZPEČNÝ

VEVERIČKA NEZVYČAJNÉHO DRUHU

ČO SA STANE, KEĎ POVIETE „NESKÔR“?

ĎAKUJEM, NEPROSÍM

MŔTVOLA V RUKE

NIČ NIE JE, AKO SA ZDÁ!

ZAMILOVANÁ ŠTUDENTKA

NAHÁŇAČKA NA ULICI

NEPOČUJÚCI VODIČ POLICAJTOM?

MÁTE ZAPAĽOVAČ?

HMKANIE NEVEDOMKY

KDE SÚ KLÚČE?

Štvrtá časť: SVET TICHŮ OČAMI DETÍ

MOJA DCÉRA PEKNE ROZPRÁVA

USPÁVANKA PRE DIEŤA, KTORÉ NEPOČUJE

PRVÉ SLOVO A PRVÝ POSUNOK DIEŤAŤA

NEVIDÍM, NEROZUMIEM

TICHÉ ROZPŘÁVKY
ZÁCHODOVÁ POHROMA
UKAZOVAŤ PRSTOM SA NEPATRÍ
MALÝ DIVÁK NEMÉHO FILMU

O AUTORKE A ILUSTRÁTORKE

ÚVOD

Potom vám to poviem...

Prekvapil vás takýto úvod? Držíte v ruke knižku s vedomím, že ju budete čítať pripravení na zmes slov, riadkov, informácií a myšlienok. Otvoríte ju a v nej nebude nič iné, len toľko, že vám povedia „neskôr“. Aký je to pocit?

S frázou „potom ti to poviem“ sa nepočujúci stretávajú často, a to už od detstva. Napríklad nepočujúci chlapec ide s mamou k lekárovi, po vyšetrení lekár stanoví diagnózu a vysvetľuje, aký je ďalší postup. Chlapec je zvedavý a pýta sa, čo lekár hovorí, keďže mu nerozumie. Mama mu na to odpovie:

„Potom ti to poviem.“

No neskôr, po hodinovom rozhovore s pánom v bielom plášti, sa mama zmôže len na pár viet.

A takto sú nepočujúci ochudobnení o dôležité informácie a celý život sa potom musia spoliehať na druhých, že to za nich vybaví. Vekom však rastie chuť samostatnosti a sebestačnosti a keď nepočujúcim nie je táto potreba dopriata, pociťujú vzbúrenosť, pričom frázu „potom ti to poviem“ vnímajú negatívne.

Touto knihou by som chcela poukázať na črepiny života ľudí, ktorí sú vo svete ticha. Život je totiž cesta plná črepín, plná rôznych situácií, ktoré sa ľuďom dennodenne stávajú. Situácie, možno pre jedného malicherné, môžu byť práve pre nepočujúcich v danej chvíli prekážkami, ktoré musia zdolávať.

Predstavte si vázu, ktorá sa vyníma dokonalosťou a krásou. Keď spadne, rozbije sa na márne kúsky. Na črepiny. Dokonalosť a krása je v tejto chvíli preč. Rozbitá váza nikdy nebude ako predtým, aj keď ju zlepíme. Zostanú vždy úlomky, ktoré už nikto nikdy neposkladá. Načo aj? Malé črepiny, ktoré zostali, vyhodíme do koša. Vázu, ktorá sa už nemôže pýšiť krásou celistvosti, si nevšímame. Predstavte si však nepočujúcich ako túto vázu. Mnohí sa na nepočujúcich pozerajú ako na osobu so stratou sluchu, voči ktorej je potrebné pomaly rozprávať, pozrieť sa na ňu, artikulovať, vziať si pero a papier, či prizvať tlmočníka, lebo sami posunkovať nevedia. Neuvedomujú si však, že nepočujúcim chýbajú práve tie malé kúsky črepín, potrebných na ceste k dokonalosti a krásy celistvosti. Malé kúsky črepín, ktoré sú pre nich drobnými prekážkami, na ktoré sami narážajú. Verejnosť si ich neuvedomuje, až kým jej to nepočujúci nepovedia sami.

Preto vám ponúkam rôzne príbehy, úsmevné i neradostné, ktoré vás možno chytia za srdcia alebo prinútia trochu zamyslieť sa. Nečítajte všetky príbehy naraz. Prečítajte si jeden, zamyslite sa nad ním a povedzte si, čo by sa mohlo upraviť, zmeniť a zlepšiť. Zistíte, že niekedy nie sú potrebné veľké veci, ale maličkosti s veľkou ochotou.

Pamätajte si, že mnohým nepočujúcim nevadí, že im nebol dopriaty sluch. Chcú len to hlavné a jediné. Aby všetci počúvali ľudí okolo seba. Nie uchom, ale srdcom.

Ponúkam vám príbehy, nie potom, ale tu a teraz.

PRVÁ ČASŤ

KRÁSA TICHÉHO SVETA

„To, že ti nebol daný sluch, skús brať ako výsadu.
Môže ťa urobiť výnimočným v akomkoľvek prostredí.
Najcennejšia vec, ktorú máš, je práve tvoja odlišnosť.“

Psíček – náš zvonček

Je to príbeh mojej nepočujúcej mamičky z obdobia, keď bola ešte dieťaťom. Jej veľkou túžbou bolo mať psíka. Chcela chlpatého kamaráta, ktorý by ju mal rád a rozumel jej, aj keď bola nepočujúca. Žiaľ, taký štvornohý kamarát by bol pre jej rodinu drahý, a tak jej pranie zostalo iba práním.

Jedného dňa mamičkin pán učiteľ prírodopisu napísal organizácii chovateľov pudlov list, kde bolo napísané:

„Nájde sa ušľachtilý darca? Vyskytne sa šteniatko, ktoré nemá ušľachtilý rodokmeň a jeho cena bude preto nižšia?“

Organizácia tento list prečítala a rozhodla sa o kladné vybavenie celej záležitosti. Konateľ organizácie osobne i telefonicky zariadil všetko potrebné.

Aký bol výsledok? Organizácia darovala mojej mame psíka a nie obyčajného. Bola to fenka čierneho trpasličieho pudla s preukazom pôvodu. Pre mamku to bola veľká udalosť. Pýtate sa prečo? Nejde tu len o psíka. Ten dar bol ďaleko väčší a cennejší. Svoju majiteľku totiž vždy upozorňoval na zvonenie zvončeka pri dverách, prípadne telefónu. Pre psíka to síce nebola náročná úloha, ale pre moju mamičku veľmi užitočná.

Na večnú pamiatku mojej maminky a jej psíka menom Aida.

Zblúdilé ovečky

V končinách krásnych hôr stála malá koliba, v ktorej prebývali valasi. Každé ráno vyhánali ovečky na pašu, aby sa samé napásli. Vonku bolo krásne. Slniečko pálilo, na oblohe nebolo ani jedného mráčika. Ovečky sa vždy tešili na pašu. Boli krásne biele so zlatými zvončekmi okolo krku, ktoré tak veselo cengali.

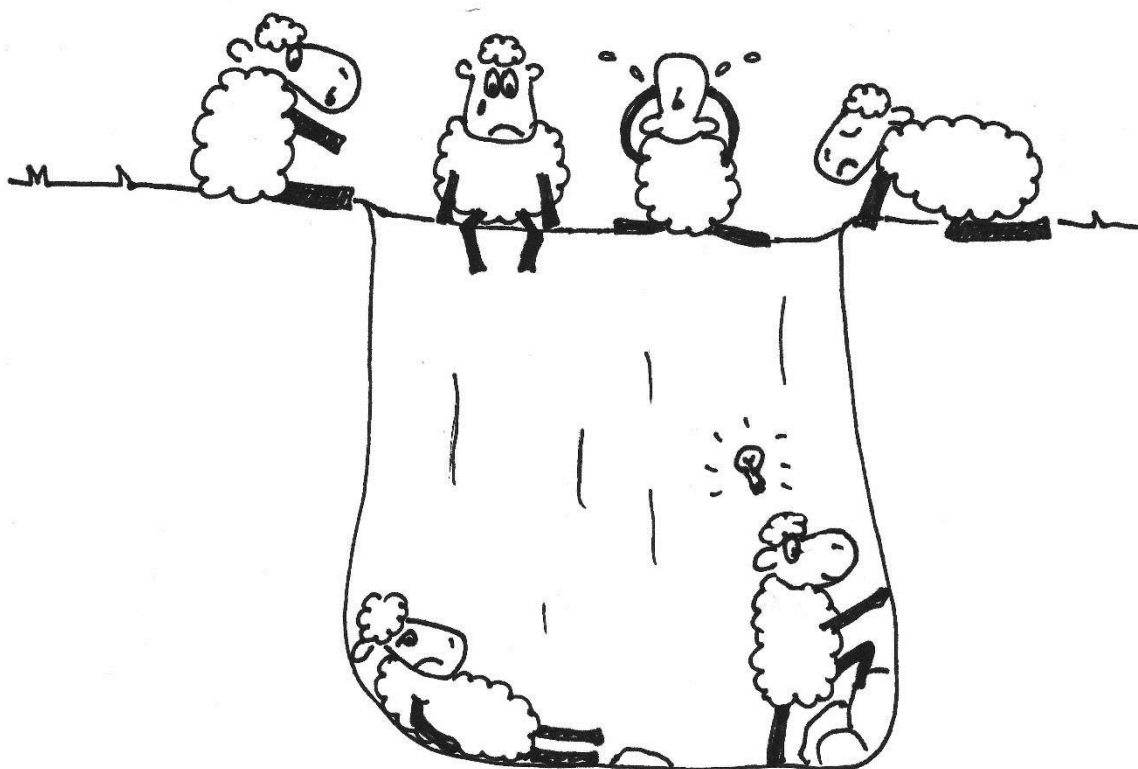
Jedného dňa dve mladé, zato zvedavé, ovečky pri ceste na pašu zablúdili a spadli do veľkej jamy. Plačlivo bečali, až bečaním privolali ostatné ovečky. Tie sa pozreli dolu na dve ovečky, začali nariekať a lamentovať, že im nemožno pomôcť a v jame zahynú. Dve ovečky v jame ich nariekanie ignorovali a snažili sa z jamy dostať von. Škrabali kopytami, skákali, skúšali všetko možné, ale márne. Ostatné ovečky zhora im hovorili, aby to vzdali, pretože to nemá cenu. Nemohli im pomôcť. Trvalo to veľmi dlho. Nakoniec sa jedna ovečka vzdala a od vyčerpania zahynula. Druhá ovečka sa však bezhlavo skúšala dostať von a nakoniec sa jej to podarilo. Ostatné ovečky boli síce prekvapené, ale boli veľmi rady, že sa zachránila. Spýtali sa jej:

„Ty si nás nepočula, že si sa tak stále snažila dostať von?“

Ovečka odpovedala:

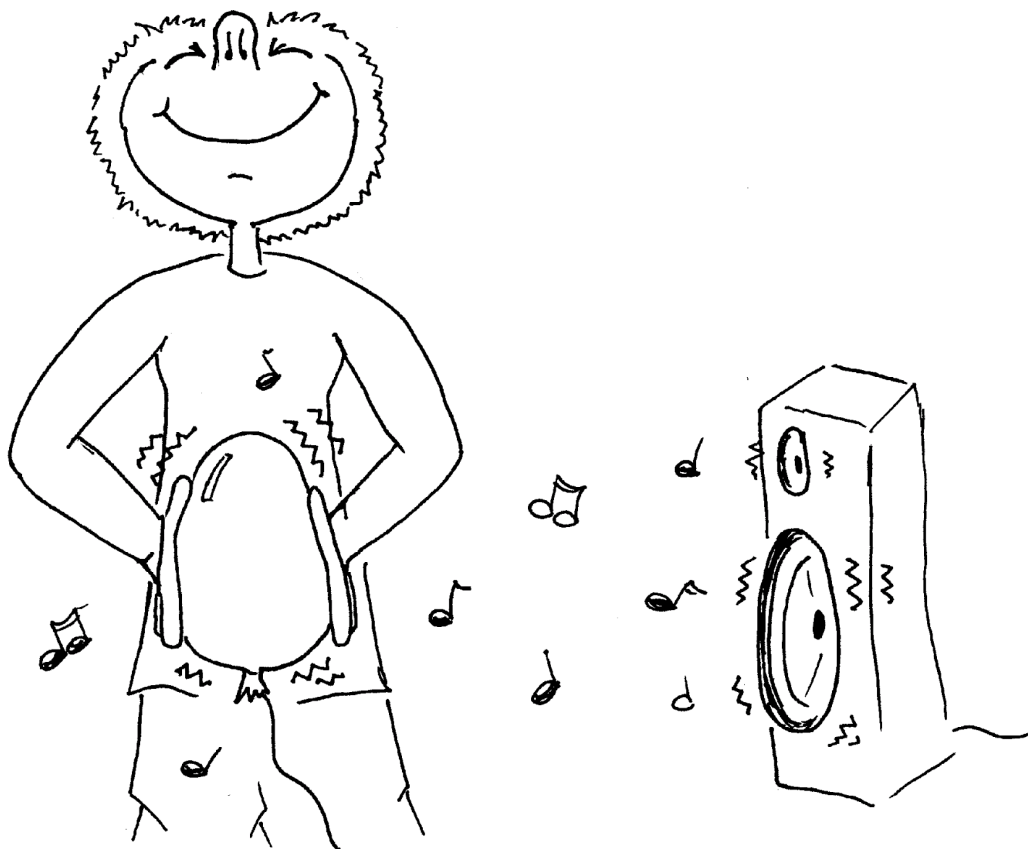
„Nie, ja som nepočujúca.“

Nepočujúca ovečka si totiž myslela, že ju ostatné ovečky celú dobu povzbudzovali k tomu, aby sa dostala z jamy. Len preto sa jej to podarilo...

Balóniková hudba

Nepočujúci nemôžu vnímať hudbu, pretože to jednoducho nedokážu. Takto zmýšľajú ľudia, ktorí sa s nimi ešte nestretli. Opak je však pravdou. Hudbu môžeme cítiť cez vibrácie, ktoré prenikajú do nášho tela zo zeme, zo stoličky... Aj keď zvuk *bim-bam-bom*, ktorý znie z bubna, gongu či z iných hudobných nástrojov, nevnímame zreteľne. Ale keď podržíme balónik v rukách a hudba začne hrať, pocítíme hudbu jasnejšie. Hudba sa prenáša balónikom do dlaní, vnímame ju intenzívnejšie než len telom. Je to intenzívnejšie *bim-bam-bom*.

Domov, sladký domov

Všade dobre, doma najlepšie. To azda hovoria mnohí z vás. Teplo domova cítime, keď sa cítime pohodlne, bezpečne a príjemne. Každý si svoj domov upravuje, pokiaľ môže, podľa svojich potrieb. Nepočujúci okrem bežných potrieb majú aj potrebu upraviť miestnosti tak, aby nemali žiadnu komunikačnú bariéru. Keď sa pozriem na svoj domov, až teraz pri písaní tejto knižky si uvedomím, ako to máme doma zariadené.

Predovšetkým dbáme na svetlo, pretože bez svetla sme stratení. Nesmie nám však svietiť do očí. Osvetlený má byť človek, ktorý hovorí. Postaví sa vždy tak, aby nestál proti svetlu. No stáva sa nám doma často, že niekedy si to ani neuvedomujeme. Manžel sa postaví popri okne a posunkuje na mňa. Nechcem ho otravovať, aby sa postavil inam, že na neho nedovídam, a tak sa teda zamračím, ako sa človek zamračí, keď potrebuje vidieť to, čo voľným sledovaním poriadne nevidí. Snažím sa rozumieť všetkému, čo mi práve hovorí. Z jeho výpovede však zachytím azda dve slová a už ma oslepne svetlo. A manžel si potom myslí, že som ráno vstala ľavou nohou. Od toho času mu radšej vždy poviem, aby sa postavil trošku ďalej.